Пролетары ўсіх краін, єднайцеся!

Камуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі.

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 50 (7380) | СУБОТА, 30 МАЯ | 1942 г.

ПРАЧЫТАЙ І ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ

УСЁ ШЫРЭЙ РАЗГАРАЕЦЦА ПОЛЫМЯ ПАРТЫЗАНСКАЙ ВАЙНЫ У БЕЛАРУСІ.

У РАЁНАХ ПАЛЕССЯ УСПЫХНУЛА НАРОДНАЕ ПАЎСТАННЕ СУПРОЦЬ НЯМЕЦКА-ФАШЫСЦКІХ ЗАХОПНІКАЎ.

БЕЛАРУСКІ НАРОД! ДАПАМАГАЙ СВАЁЙ РОДНАЙ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ ГРАМІЦЬ І ЗНІШЧАЦЬ ПОДЛЫХ, НЕНАВІСНЫХ АКУПАНТАЎ!

НАША РОДНАЯ БЕЛАРУСЬ, НАША БАЦЬКАЎШЧЫНА, БЫЛА І БУДЗЕ СОВЕЦКАЙ!

УЗНІМАЙСЯ, БЕЛАРУСЬ, НА ЎСЕНАРОДНАЕ ПАЎСТАННЕ!

ПРЫКЛАД СЛАЎНАГА ПАЛЕССЯ

Пастаўленая таварышам Сталіным задача — дабіцца таго, каб 1942 год стаў годам канчатковага разгрому нямецка-фашысцкіх войск і вызвалення совецкай зямлі — узняла ў нашым беларускім народзе новыя сілы для барацьбы супроць фашысцкіх катаў. Бязлітасны ў сваім гневе, несакрушальны ў сваёй нянавісці, узняўся беларускі народ на дапамогу Чырвонай Арміі, каб разам з ёю ачысціць свяшчэнную зямлю ад подлых нямецкіх захопнікаў, канчаткова разграміць і знішчыць фашысцкую погань.

Кліч вялікага Сталіна перадаецца з вуснаў у вусны і ўзнімае на барацьбу ўсё новыя масы грозных народных помстнікаў.

Наша Палессе, якое з даўных часоў праславіла сябе гераічнай барацьбой супроць усіх захопнікаў беларускай зямлі, сёння з новай сілай паўстала супроць заклятых і ненавісных ворагаў — нямецкіх акупантаў. Прыклад Палесся—гэта народны адказ на заклік любімага Сталіна. Народнае паўстанне, якое ўспыхнула ў Палескай обласці, і з кожным днём ахапляе ўсё больш і больш вёсак і раёнаў Беларусі, сведчыць аб тым, што ворагу не ўдалося і не ўдасца зламаць волю народа. Беларускі народ змагаецца гераічна, мужна, каб ачысціць родную зямлю ад фашысцкай чумы, каб зноў жыць у свабодзе, у шчасці і радасці.

Выгнаўшы з вёсак і гарадоў фашысцкіх акупантаў, знішчыўшы іх гарнізоны і камендатуры, паліцэйскія ўчасткі, зямельныя ўпраўленні, розныя ўстановы па прымусоваму вывазу рабочай сілы ў Германію, паўстанцы Палесся аднаўляюць сваю законную, народную, совецкую ўладу. Спробы акупантаў задушыць паўстанне канчаюцца правалам. Усё насельніцтва паднімаецца супроць фашыстаў і гоніць подлых захопнікаў са сваёй вольнай партызанскай зямлі.

Традыцыі дзеда Талаша, якога ведае ўся Беларусь, сёння прадаўжаюць і множаць новыя героі, слава пра якіх зноў ідзе па ўсёй беларускай зямлі.

Слухай-жа, родная Беларусь! Склікай і ўзнімай на ўсенародную расплату з ворагам усіх сваіх сыноў і дачок! Няхай прыклад палескіх патрыётаў множаць яны па ўсёй нашай роднай зямлі!

Ужо захісталася глеба пад нагамі крывавых нямецкіх акупантаў. Хутка яны не будуць ведаць, куды ім бегчы, куды ўцякаць. Чырвоная Армія, якая ўжо ўвайшла ў Беларусь, разам з нашымі гераічнымі партызанамі, разам з усім народам ушчэнт сатрэ іх з твару беларускай зямлі.

Наша бацькаўшчына была і будзе совецкай!

АДПОМСЦІМ!

(Песня партызан)

Якуб КОЛАС

Ваякі-партызаны,
На Гітлера ў паход!
Раскрышым зброд паганы,
Нямецкі чорны зброд!
На бой, на бой,
На смертны бой
Выходзьце дружна,
Грамадой!
Ямчэй удар!
Цяжэй удар!
Няхай не стыне
Помсты жар!
Адпомсцім ліхадзеям
За слёзы, здзек, за кроў!
У вілы іх, як змея,
І голавы далоў!
На бой, на бой,
На смертны бой
Выходзьце дружна,
Грамадой!
Ямчэй удар!
Цяжэй удар!
Няхай не стыне
Помсты жар!
Наш помсты вір імклівы,
Як гром гудзе ўначы.
Ачысцім долы, нівы
Ад прагнай саранчы!
На бой, на бой,
На смертны бой
Выходзьце дружна,
Грамадой!
Ямчэй удар!
Цяжэй удар!
Няхай не стыне
Помсты жар!
На чорным папялішчы,
Дзе поўз нямецкі гад,
Мы гада-немца знішчым,
І згіне Гітлер-кат!
На бой, на бой,
На смертны бой
Выходзьце дружна,
Грамадой!
Ямчэй удар!
Цяжэй удар!
Няхай не стыне
Помсты жар!
Пад горкаю асінай
Прытуліць ката дол,
І зграі ўсёй звярынай
Загонім туга кол!
На бой, на бой,
На смертны бой
Выходзьце дружна,
Грамадой!
Ямчэй удар!
Цяжэй удар!
Няхай не стыне
Помсты жар!

Аднаўляецца совецкая ўлада

ДОБЛЕСНАЯ ЧЫРВОНАЯ АРМІЯ У РАДЗЕ ПУНКТАЎ ПЕРАЙШЛА ГРАНІЦУ НАШАЙ БЕЛАРУСІ І ВЫГАНЯЕ З ЯЕ ЗЯМЛІ НЯМЕЦКІХ АКУПАНТАЎ. У ВЫЗВАЛЕНЫХ ВЁСКАХ АДНАЎЛЯЕЦЦА СОВЕЦКАЕ ЖЫЦЦЁ. У ПОЎНЫМ САСТАВЕ ПРЫСТУПІЎ ДА РАБОТЫ Н-СКІ РАЁННЫ ВЫКАНАЎЧЫ КАМІТЭТ. ЯГО ЎЗНАЧАЛЬВАЕ СМЕЛЫ І ХРАБРЫ ПАРТЫЗАН ТАВ. М., ЯКІ РАНЕЙ ПРАЦАВАЎ СТАРШЫНЁЙ КАЛГАСА. ВЫКАНКОМ АКТЫЎНА ДАПАМАГАЕ КАЛГАСАМ ХУТЧЭЙ ЗАКОНЧЫЦЬ СЯЎБУ, ЛІКВІДАВАЦЬ ВЫНІКІ ФАШЫСЦКАГА «ГАСПАДАРАННЯ».

У РАЁНЕ С. ПАРТЫЗАНЫ СУМЕЛІ ПОЎНАСЦЮ ЗАХАВАЦЬ АД НЕМЦАЎ АБСТАЛЯВАННЕ АДНАГО ЗАВОДА І ФАБРЫКІ. ГЭТЫЯ ПРАДПРЫЕМСТВЫ ПРАЦУЮЦЬ. ПРАЦУЕ ТАКСАМА МЛЫН, ЛЕСАПІЛКА, ЛАЗНЯ І ПРАЛЬНЯ. У ВЁСЦЫ П. АДНОЎЛЕНА ПЯКАРНЯ, У ІНШЫХ НАСЯЛЁНЫХ ПУНКТАХ ДЗЕЙНІЧАЮЦЬ ТРЫ СЛІВАЧНЫХ ПЕРАГОНЫ, МАСЛАЗАВОД, ІЛЬНОЗАВОД І ІНШЫЯ ПРАДПРЫЕМСТВЫ. ІХ КАЛЕКТЫВЫ ІМКНУЦЦА, ЯК МАГА БОЛЬШ ВЫПУСЦІЦЬ ПРАДУКЦЫІ І ГЭТЫМ САМЫМ ДАПАМАГЧЫ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ ХУТЧЭЙ ПАКОНЧЫЦЬ З АКУПАНТАМІ.

Н-СКІ РАЁН БЕЛАРУСІ. (Наш кар.).

МІНСКІЯ ПАРТЫЗАНЫ НЕ ДАЮЦЬ СПАКОЮ ВОРАГУ

Рабочы мінскага хлебазавода Андрэй Федарэнка, якому ўдалося вырвацца з фашысцкай няволі, расказвае аб нечуваных здзеках нямецкіх захопнікаў над насельніцтвам Мінска. У страху перад усё ўзрастаючым партызанскім рухам фашысты правялі ў Мінску пагалоўную рэгістрацыю насельніцтва. Пад пагрозай расстрэлу, забаронены ўезд у горад і выезд. Пад выглядам пошукаў партызан немцы робяць аблавы, акружаюць цэлыя кварталы і вуліцы, зганяюць людзей ў асобныя дамы. Для застрашэння насельніцтва, яны хапаюць абы каго і спаганяюць на ім сваю звярыную раз'юшаную злосць.

Але дзікія бясчынствы фашысцкіх акупантаў яшчэ больш выклікаюць гнеў, нянавісць і абурэнне совецкіх людзей. Штодзень на вуліцах з'яўляюцца совецкія лістоўкі. Яны заклікаюць да барацьбы супроць ненавісных акупантаў. Усё часцей і часцей народныя помстнікі ўзрываюць у Мінску варожыя склады, падпальваюць казармы, забіваюць гітлераўцаў, знішчаюць паліцэйскіх і чыноўнікаў. Цэлымі сем'ямі ўцякаюць мінчане з горада, ідуць у лясы, да партызан, каб помсціць подлым захопнікам за свой горад, за пакуты беларускага народа.

Партызаны вызвалілі 50 вёсак

У Н-скім раёне Беларусі ў варожым тылу дзейнічае мужны атрад партызан пад камандаваннем тав. М. Партызаны ўжо вызвалілі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў 50 вёсак. Яны знішчылі сотні гітлераўцаў, перабілі іх стаўленікаў, захапілі склады з награбленым калгасным дабром. Партызаны вярнулі калгаснікам тысячу кароў, авец і свіней, 300 тон збожжа, 218 тон бульбы, 300 тон сена, 200 тон канюшыны.

Ужо на працягу трох месяцаў партызаны моцна трымаюць у сваіх руках раён і ўсе спробы акупантаў пранікнуць у занятыя партызанамі вёскі канчаюцца правалам.

У баях з акупантамі партызаны набылі многа трафейнай зброі — адну гармату, дзесяткі кулямётаў і аўтаматаў. Гераічны атрад не дае нідзе спакою гітлераўцам.

Н-СКІ РАЁН БЕЛАРУСІ. (Наш кар.).

Брат Гастэла

Між байцоў часці, якой камандуе тав. Паленаў, мужна змагаецца сержант Гастэла, брат легендарнага лётчыка, мужнага сына беларускага народа, Героя Совецкага Саюза Нікалая Гастэла. Нядаўна Гастэла быў уручан партбілет. Атрымаўшы яго, Гастэла запэўніў партарганізацыю, што ён з чэсцю апраўдае званне комуніста, бязлітасна будзе граміць фашысцкіх людаедаў, адпомсціць ім за смерць свайго брата, за ўсе злачынствы гітлераўскіх паганцаў.

Днямі бацькі сержанта прыслалі яму пісьмо, у якім пішуць: «Дарагі сынок Віця! Атрымалі ад цябе добрыя весткі. Прыемна ведаць, што ты чэсна і аддана служыш нашай радзіме. Прыемна і радасна нашаму бацькаўскаму сэрцу, што ты ўступіў у партыю і цяпер разам з вялікай арміяй большэвікоў громіш гітлераўскіх псоў, што ў бой ты ідзеш комуністам. Будзь здаровы, наш дарагі! Мацней бі фашысцкую погань. Будзь дастойным свайго брата-героя.

Мы тут, у тылу аддаем усё для фронта, усё для таго, каб у 1942 годзе разграміць фашысцкіх катаў. Смерць нямецкім акупантам! Такі прыгавор усіх працоўных нашай краіны. Такое адзінае жаданне ўсіх рабочых нашага завода. Будзь героем айчыннай вайны.

Тваё бацькі Ф. П. і А. С. Гастэла».

На фронтах Айчыннай вайны

Дзень і ноч на Харкаўскім напрамку прадаўжаюцца баі. Нашы войскі прасоўваюцца наперад, вызваляюць адзін за другім насялёныя пункты і замацоўваюцца на займаемых рубяжах. Вораг нясе вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы. Толькі адна наша часць за 26 мая разграміла батальён нямецкай пяхоты. Праціўнік страціў забітымі больш 250 чалавек. Артылерысты аднаго падраздзялення знішчылі дзве роты пяхоты, 2 мінамётных батарэі і некалькі аўтамашын са снаражэннем. Другая наша часць у баю за насялёны пункт знішчыла 350 немцаў, спаліла 4 танкі, захапіла 6 гармат, многа кулямётаў, мінамётаў і склад з боепрыпасамі.

★

На Ізюм-Барвянкоўскім напрамку прадаўжаецца бай нашых часцей з танкамі і пяхотай праціўніка. Нашы байцы наносяць цяжкія страты танкавым часцям праціўніка. Толькі на адным участку за адзін дзень з супроцьтанкавых ружжаў знішчана 11 танкаў. Адна наша танкавая часць за два дні баёў знішчыла 27 нямецкіх танкаў.

★

За мінулую дэкаду — з 17 па 27 мая — знішчана 435 нямецкіх самалётаў. Нашы страты за гэты-ж час— 165 самалётаў.

ДАЁМ ПРАДУКЦЫЮ ЗВЫШ ПЛАНА

Весткі аб гераічных подвігах нашай доблеснай Чырвонай Арміі і партызан натхняюць калектыў эвакуіраванай з Віцебска фабрыкі імені Клары Цэткін на яшчэ большае ўзмацненне работы для фронта. Стаханаўцы фабрыкі сістэматычна перавыконваюць нормы выпрацоўкі, даюць многа прадукцыі звыш плана.

Мы не пашкадуем ні сіл, ні часу для таго, каб даць Чырвонай Арміі больш грознай зброі і дапамагчы ёй выканаць загад таварыша Сталіна — зрабіць 1942 год годам канчатковага разгрому нямецка-фашысцкіх войск і вызвалення совецкай зямлі ад гітлераўскіх паганцаў.

Дырэктар фабрыкі
М. Аверын.

Не шкадаваць патронаў супроць гітлераўскіх гадаў!

МАЦНЕЮЦЬ ПАРТЫЗАНСКІЯ РАДЫ

З кожным днём усё шырэй разгараецца полымя партызанскай вайны ў тылу нямецка - фашысцкіх захопнікаў.

Атрад тав. Д. за два апошніх месяцы знішчыў 600 немцаў, перабіў многа паліцэйскіх, фашысцкіх прыслужнікаў і другой погані, узарваў тры масты, 4 склады з снарадамі і знішчыў 5 аўтамашын.

У атрадзе выкоўваюцца мужныя партызаны, нястомныя барацьбіты за чэсць і свабоду свайго народа. Стары калгаснік Барыс робіць смелыя налёты на нямецкіх ваяк разам з сынам Анатолем. Яны адправілі на той свет дзесяткі чужынцаў.

Прыклады гераізма у барацьбе з нямецкімі акупантамі паказвае комсамолец Казімір С. У адным з баёў ён забіў 15 фрыцаў. Ён заявіў, што вашывым немцам не быць гаспадарамі лёсу беларускага народа.

— Лепш смерць у барацьбе, чым жыццё раба! — такі дэвіз маладога патрыёта і яго баявых таварышаў.

Н-СКІ РАЁН БЕЛАРУСІ. **(Наш кар.).**

НА НАРАДЗЕ ПАРТЫЗАН

Нядаўна ў Беларусі, у варожым тылу, адбылася нарада партызан па пытанню аб задачах партызанскага руху і партыйна-масавай работы сярод беларускага насельніцтва акупіраваных раёнаў.

З дакладамі аб дзейнасці партызан выступілі камандзіры і камісары атрадаў т.т. М., З., Д., В., Ш., Б. Яны расказалі, што ў гэтыя дні асабліва актывізуецца дзейнасць партызан на ўсім прасторы ад полацкіх рэк і азёраў да палескіх лясоў і балот. Насельніцтва многіх вёсак не толькі аказвае партызанам актыўную дапамогу, але і само паўстае супроць нямецкіх акупантаў.

Мужныя сыны беларускага народа падрабязна абмеркавалі задачы сваёй далейшай барацьбы і пакляліся не выпусціць з сваіх рук зброі да таго часу, пакуль родная беларуская зямля поўнасцю не будзе вызвалена ад гітлераўскіх бандытаў.

Н-СКІ РАЁН БЕЛАРУСІ. **(Наш карэсп.).**



Клятва партызан над магілай баявога таварыша.

ГЕРАІЗМ МАЛАДОГА ПАРТЫЗАНА

Гэта быў вялікі бой, у якім партызаны праявілі сапраўдную баявую вытрымку і гераізм.

На ўзбраенні партызан былі вінтоўкі, аўтаматы і кулямёты, здабытыя ў многіх баях з ворагам. Смелых беларускіх партызан натхняла і вяла на смяротны бой гарачая любоў да сваёй, зняслаўленай ворагамі, беларускай зямлі, узнімала кіпучая нянавісць да гітлераўскіх галаварэзаў.

Ініцыятыва была, як і заўсёды, у руках нападаўшых партызан. Перад намі ва ўсёй велічнасці ўстае гераічны, благародны вобраз маладога беларускага партызана, калгасніка і комсамольца, кулямётчыка атрада Мішы Сільніцкага, які авеяў сябе неўміручай славай.

Міша ведаў, што перад ім моцны і каварны вораг. Адной партызанскай засады, адкуль партызаны будуць біць па нямецкай калоне з тыла і фланга, — мала. Трэба добра ўдарыць яшчэ фашыстаў у лоб. Сільніцкі са згоды камандвання ўстроіў кулямёт пад застрэшшам адной з крайніх хат вёскі К. Бой разгараўся. Поле наўкол ўжо было ўсеяна дзесяткамі трупаў нямецкіх салдат.

Надышоў час застрачыць кулямёту. 30 нямецкіх салдат уступалі ў вёску. Кулямётчык Міша чакаў. Калі немцы прыблізіліся на 20 метраў — Сільніцкі адкрыў агонь. Ні адзін бандыт не астаўся жывым. Усе яны паляглі на ўскраіне вёскі, на той самай зямлі, якую фашысты лічылі пакаронай.

Бой канчаўся. Сільніцкі сваім кулямётам прыкрываў адыход атрада. Раз'юшаныя няўдачай, фашысты яшчэ цясней акружалі Сільніцкага. З усіх бакоў страчылі нямецкія аўтаматы.

— Жывым не дамся ў рукі гадам, — шаптаў Міша. І ў тую-ж мінуту адчуў рэзкі ўдар. Ранены, абліваючыся крывёю, падняўся Міша Сільніцкі ва ўвесь рост і з нажом-фінкай у руках пайшоў на насядаўшых ворагаў. Яшчэ два разбойнікі ўпалі мёртвымі і трэці фашыст быў ранен.

Міша загінуў у гэтым баю смерцю храбрых, але ён перамог сваіх лютых ворагаў і дорага аддаў сваё жыццё.

А. Светланаў.

РАСТУЦЬ НОВЫЯ АТРАДЫ

ЗАХОПЛЕНАЯ, АЛЕ НЕ ПАКАРОНАЯ БЕЛАРУСКАЯ ЗЯМЛЯ ГАРЫЦЬ ПАД НАГАМІ НЯМЕЦКІХ АКУПАНТАЎ. У МНОГІХ АКУПІРАВАНЫХ БЕЛАРУСКІХ ВЁСКАХ АДНОЙ З ПАЎНОЧНЫХ АБЛАСЦЕЙ БССР НЯДАЎНА ПА ІНІЦЫЯТЫВЕ ПАРТЫЗАН АДБЫЛІСЯ МАСАВЫЯ МІТЫНГІ ПРАТЭСТА СУПРОЦЬ ФАШЫСЦКАГА РЭЖЫМА І СВАВОЛЛЯ. ПАРТЫЗАНЫ ЗРАБІЛІ ПАДРАБЯЗНЫЯ ІНФАРМАЦЫІ АБ СТАНОВІШЧЫ НА ФРАНТАХ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ І ЗАКЛІКАЛІ НАСЕЛЬНІЦТВА АКТЫЎНА ДАПАМАГАЦЬ РОДНАЙ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ.

У ВЁСЦЫ М. ПАСЛЯ МІТЫНГА 350 СЯЛЯН ВЫКАЗАЛІ ГАРАЧАЕ ЖАДАННЕ ПОМСЦІЦЬ ВОРАГУ ДА АПОШНЯГА ДЫХАННЯ. МУЖЧЫНЫ У ТОЙ-ЖА ДЗЕНЬ ПАЙШЛІ Ў ПАРТЫЗАНСКІЯ АТРАДЫ.

— БАЯВЫ ПЕРШАМАЙСКІ ЗАГАД ТАВАРЫША СТАЛІНА БУДЗЕ ВЫКАНАН! — ЦВЁРДА ЗАЯВІЛІ ЯНЫ.

Н-скі раён Беларусі. **(Наш кар.).**

ПЕСНІ АБ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЕ

Праклятыя нямецкія акупанты заняволілі маю родную Беларусь, разбурылі мой дом, маю сям'ю. Што ў мяне можа быць у душы ў дачыненні да іх, як не вечная нянавісць? Гераічнае змаганне з імі доблестнай Чырвонай Арміі і ўсяго нашага вялікага народа — гэта тое адзінае, чым я жыву цяпер.

За час вайны я напісаў многа песень на тэксты А. Суркова, М. Рыльскага, І. Любана, П. Броўкі, А. Астрэйкі.

Зусім нядаўна мною напісана музыка на тэксты П. Броўкі «Песня беларускіх партызан», А. Астрэйкі «Клятва партызан». Гэта песні аб нашай мілай Беларусі, народ якой гераічна змагаецца з ворагам.

Цяпер працую над музыкай на тэксты Якуба Коласа, П. Глебкі, М. Машары. Адначасна рыхтуюся да працы над новай операй на тэму айчыннай вайны.

Е. К. Цікоцкі,
кампазітар, заслужаны дзеяч мастацтваў БССР.

Міжнародная інфармацыя

ДЗЕЙНАСЦЬ АНГЛІЙСКАЙ АВІЯЦЫІ

ЛОНДАН. Англійскае міністэрства інфармацыі перадае, што вечарам 24 мая англійскія знішчальнікі «Спітфайр» зрабілі налёт на раён мыса Гры-Нэ паблізу Калс. Пасля сутычкі са знішчальнікамі праціўніка яны вярнуліся на свае базы без страт, збіўшы два варожых знішчальнікі і пашкодзіўшы некалькі ваенных аб'ектаў. Апрача гэтага англійскія самалёты атакавалі судны праціўніка ў раёне Д'епа і Гаўра. Тарпедны кацер праціўніка быў моцна пашкоджан. На двух параходах праціўніка ўспыхнулі пажары.

Пры налёце на Мангейм самалёты скінулі запальваючыя і цяжкія фугасныя бомбы. Нанесены вялікія страты важным аб'ектам праціўніка.

ГАСПАДАРЧАЯ І ЭКАНАМІЧНАЯ РАЗРУХА У ГЕРМАНІІ

Германія церпіць вялікі недахоп у рабочай сіле, транспарце, сыравіне і харчаванні. Карэспандэнт агенства Юнайтэд прэс адзначае, што Германіі не хапае 600 тысяч сельскагаспадарчых рабочых для вясновых палявых работ. Для работы на ваенных прадпрыемствах мабілізуюцца рабочыя, занятыя ў менш важных галінах прамысловасці. Будаўніцтва індывідуальных будынкаў ануліравана. Германскія ўлады прымаюць рашучыя захады да скарыстання замежных рабочых. Амаль палова занятых на работах у Германіі палякаў па сутнасці знаходзіцца на становішчы ваеннапалонных.

Узросшыя патрэбы ў харчаванні для арміі прымусілі германскія ўлады няспынна скарачаць харчовыя нормы.

Церпячы вялікі недахоп медзі, Германія выкачвае з акупіраваных ёю краін усе іх запасы гэтага метала. Нядаўна, як паведамляе газета «Дэйчэ цэйтунг ін Кроацієн», марыянетачныя харвацкія ўлады аб'явілі аб рэгістрацыі выключна ўсіх вырабаў з медзі, бронзы і латуні, уключаючы кухонную пасуду і рэчы ўпрыгожання, якія належаць прыватным асобам.

ПАЭТ НАРОДА

Дваццаць пяць год таму назад, 28 мая 1917 года, памёр найвыдатнейшы беларускі паэт Максім Багдановіч. Вялікі грамадзянін і патрыёт радзімы, ён усё сваё кароткае жыццё аддаў служэнню свайму народу. Памёр ён у самым росквіце свайго глыбокага таленту, і ў вельмі маладыя гады. Аднак-жа ён пакінуў глыбокі след у развіцці беларускай літаратуры. На новыя ступені развіцця ён узняў беларускую паэзію. Чалавек шырокай адукацыі, энцыклапедыст у самым поўным сэнсе слова, Максім Багдановіч ад самых пачаткаў свае творчасці быў у абсягу перадавых агульначалавечых ідэй, у якіх ён знаходзіў месца беларускай нацыянальнай думцы. Адсюль ідзе вялікая прагрэсіўнасць яго творчасці і яе абсалютная супроцьлегласць рэакцыйнай нацыяналістычнай абмежаванасці.

Ён любіў свой народ і сваю родную зямлю. Шчасце свайго народа ён бачыў у выхадзе яго на шырокую арэну агульначалавечай гісторыі. Як роўны з роўнымі, беларускі народ мысліўся ім сярод усіх іншых народаў і ў гэтым галоўныя матывы яго творчасці. Адсюль ідзе і яго заміланне да чалавека, як да асобы, перад якой павінны быць адкрыты ўсе дары жыцця, шчаслівага і радаснага. У гэтым глыбоканацыянальнае значэнне паэзіі Максіма Багдановіча, у якой матывы асобы беларускага чалавека гучаць як гімн яго імкнення да прагрэсу ўсяго чалавецтва. Адсюль і матывы нянавісці да ўсіх ворагаў народа, і да ўсяго рэакцыйнага і цёмнага. І, нарэшце — адсюль ідуць матывы веры ў перамогу народа над усімі цёмнымі сіламі.

Максім Багдановіч жыў і тварыў напярэдадні рэволюцыі.

Беларусь, твой народ
дачакаецца
Залацістага яснага дня.
Паглядзі, як усход разгараецца,
Сколькі ў хмарах залётных
агня.

Гэтыя словы яго паэзіі гучалі тады, перад Кастрычнікам, як адчуванне блізкага выхаду роднага народа на прасторы вольнага жыцця.

Паэзія Максіма Багдановіча з новай сілай загучэла ў нашы дні, калі беларускі народ узняўся на свяшчэнную барацьбу супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў. З новай сілай гучаць багдановічаўскія матывы агульначалавечнасці нашага змагання. Вызваленне нашага народа цесна звязана з вызваленнем многіх народаў Еўропы і са знішчэннем самай цёмнай і рэакцыйнай сілы, якая калі небудзь была — гітлерызма.

Успомнім шэдэўр багдановічавай паэзіі «Слуцкія ткачыхі».

Ад родных ніў, ад роднай
хаты,
У панскі двор дзеля красы
Яны, бяздольныя, узяты
Ткаць залатыя паясы.

Нямецкія акупанты абвясцілі ўсё чалавецтва чымсьці ніжэйшым за нямецкага салдафона, які ад свае тупагаловасці надумаўся запанаваць над усім светам. У сваёй звярынай нянавісці да ўсяго светлага, чалавечага, гітлераўцы імкнуцца ўвергнуць народы ў няволю, дастаць з чалавека душу, спусташыць яе, анямечыць усё, што толькі існуе і жыве. Яны знішчаюць народы і стараюцца зрабіць чалавека паслухмяннай прыладай дзеля сваіх жывёльных патрэб. Так яны абышліся і з нашым народам. Яны вывозяць нашу моладзь у сваю Германію на паднявольную працу. Але:

І тчэ, забыўшыся, рука
Замест персідскага ўзора
Цвяток радзімы васілька.

Беларускі народ так, як і ўсе народы, на зямлю якіх уварваліся нямецкія акупанты, не даў і не дасць сваю душу і сваё шчасце на здзек гітлераўскім цемрашалам. Народ — бяссмертны, а ворагі яго згінуць ад яго-ж сілы. Усе помыслы нашага вялікага народа накіраваны на бязлітаснае змаганне з ворагам. Воляй да перамогі кіруе замілаванне народа да радзімы, яго святое пачуццё нянавісці да подлага чужынца, які задаўся дзікай мэтай — вырваць з чалавека яго «я». І грозна, як ніколі раней, гучаць гнеўныя словы вялікага беларускага паэта:

Біце ў сэрцы іх, біце мячамі!

Кузьма **ЧОРНЫ.**

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

30622